

Sikkerhetsdatablad

Kalsiumdihydroksid

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1. Produktidentifikator

Stoff-navn	: Kalsiumdihydroksid
Kjemisk navn	: Kalsiumdihydroksid
EU nr	: 215-137-3
CAS-nr	: 1305-62-0
REACH registreringsnr.	: 01-2119475151-45-0058
Bruttoformel	: Ca(OH) ₂
Synonymer	: Hydrated lime, Slaked lime, Air slaked lime, Building lime, Fat lime, Chemical lime, Finishing lime, Mason's lime, Calcium dihydroxide, Calcium hydroxide, Calcium hydrate, Lime, Lime water.
Andre identifikasjonsmidler	: Lesket kalk, Slaked lime, Envira H, Supercalco 97

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Relevante, identifiserte bruksområder

Hovedbrukskategori	: Profesjonell bruk
Bruk av stoffet/blandingen	: Byggematerialeindustri, kjemisk industri, landbruk, biocider, miljøvern (for eksempel behandling av røykgass, avløp og slam), drikkevannsbehandling, før-, mat- og farmasøytisk industri, bygg og anlegg, papir- og malingsindustri

Bruk som blir frarådd

Ingen ytterligere informasjon foreligger

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør

SMA Mineral Oy
Selleenkatu 281
95450 Tornio - Finland
T +358 40 712 2360

Leverandør

SMA Mineral AB
Box 329
682 27 Filipstad - Sweden
T +46 590 164 00

Kontaktperson : (sds@smamineral.com)

1.4. Nødtelefonnummer

Land	Organisasjon/Firma	Adresse	Nødtelefon
Norge	Giftinformasjonen Directorate of Health and Social Affairs	P.O. Box 7000, St. Olavs Plass 0130 Oslo	112/ +47 22 59 13 00 www.giftinfo.no

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering iht. forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Skin Irrit. 2	H315
Eye Dam. 1	H318
STOT SE 3	H335

Fullstendig tekst for H-setninger: se avsnitt 16

2.2. Merkingselementer**Merking i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]**

Piktogrammer (CLP) :

GHS05

GHS07

Signalord (CLP) :

: Fare

Faresetning (CLP) :

H315 - Irriterer huden.
 H318 - Gir alvorlig øyeskade.
 H335 - Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Sikkerhetssetninger (CLP) :

P261 - Unngå innånding av aerosoler, støv.
 P264 - Vask hender grundig etter bruk.
 P280 - Benytt øyevern, vernehansker.
 P302+P352 - VED HUDKONTAKT: Vask med mye vann/...
 P304+P340 - VED INNÅNDING: Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende har en stilling som letter åndedrettet.
 P305+P351+P338 - VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
 P310 - Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege.
 P403+P233 - Oppbevares på et godt ventilert sted. Hold beholderen tett lukket.
 P501 - Innhold/beholder leveres til et godkjent avfallsdeponeringsanlegg

2.3. Andre farer

Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke PBT-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII

Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke vPvB-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER**3.1. Stoffer**

Navn : Kalsiumdihydroksid
 CAS-nr : 1305-62-0
 EU nr : 215-137-3

Navn	Produktidentifikator	%
kalsiumhydroksid	(CAS-nr) 1305-62-0 (EU nr) 215-137-3 (REACH-nr) 01-2119475151-45-0058	> 90

H-setningenes fulle ordlyd: se avsnitt 16

3.2. Stoffblandinger

Ikke anvendelig

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK**4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

FØRSTEHJELP generell : Ingen kjente forsinkede virkninger. Kontakt lege ved all eksponering med unntak av mindre forekomster.
 FØRSTEHJELP etter innånding : Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende har en stilling som letter åndedrettet. Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege.
 FØRSTEHJELP etter hudkontakt : Børst bort løse partikler fra huden. Vask med mye såpe og vann. Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt. Ved hudirritasjon: Søk legehjelp.
 FØRSTEHJELP etter øyekontakt : Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege.
 FØRSTEHJELP etter svelging : Skyll munnen. IKKE framkall brekning. Oppsøk lege umiddelbart.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Symptomer/virkninger ved innånding : Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
 Symptomer/virkninger ved hudkontakt : Irriterer huden.
 Symptomer/virkninger ved øyekontakt : Gir alvorlig øyeskade.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Følg anbefalingene gitt i avsnitt 4.1.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKNINGSTILTAK**5.1. Slokkingsmidler**

Egnede brannslukningsmidler : Bruk egnede midler til å kjempe mot nærliggende brann. Skum. Tørt pulver. Karbondioksid.
 Uegnet slukningsmiddel : Bruk ikke slukkemidler som inneholder vann. Unngå å fukte produktet.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Ingen ytterligere informasjon foreligger

5.3. Råd til brannmannskaper

Brannslukningsinstruksjoner : Unngå støvutvikling. Bruk egnede midler til å kjempe mot nærliggende brann.
 Beskyttelse under brannslukking : Gå ikke inn på brannområdet uten skikkelig personlig verneutstyr, inklusivt luftforsynt åndedrettsvern.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP**6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner**

Alminnelige forholdsregler : Sørg for egnet ventilasjon, spesielt i lukkede områder. Unngå støvutvikling. Unngå all kontakt med huden, øynene og klærne. Benytt nødvendig verneutstyr - se avsnitt 8. Unngå innånding av støv.

For personell som ikke er nødpersonell

Nødsprosedyrer : Hold unødvendig personale unna.

For nødhjelpspersonell

Nødsprosedyrer : Luft området.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Unngå utslipp i kloakk og drikkevann. Myndighetene må varsles dersom produkt flyter ut i kloakk eller offentlige vann. Samle opp spill. Oppbevares tørt. Dekk til spill for å unngå spredning av støv.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Til opprydding : Samle opp spill.
 Rengjøringsmetoder : Kost eller spa opp i containere som egner seg . Reduser mest mulig produksjon av støv. Lagres separat.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se Avsnitt 8. Eksponeringskontroll/personlig verneutstyr. For ytterligere informasjon, se avsnitt 13.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING**7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering**

Forsiktighetsregler for sikker håndtering : Unngå innånding av støv. Unngå støvutvikling. Unngå kontakt med huden og øynene. Benytt nødvendig verneutstyr - se avsnitt 8. Sørg for god ventilasjon av arbeidsplassen. Mekanisk ventilasjon ved røyk- eller støvdannende håndtering. Brukes i lukket system.

Hygieniske forhåndsregler : Vask hender grundig etter bruk. Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. Ta av forurensede klær.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaringsbetingelser : Hold beholderen tett lukket. Lagres på et tørt, beskyttet sted for å unngå kontakt med fuktighet. Oppbevares utilgjengelig for barn.

Uforenlige produkter : Unngå kontakt med syrer, betydelige mengder av papir, halm, og nitroforbindelser.
 Innpakningsmaterialer : Aluminium.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ingen ytterligere informasjon foreligger

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR**8.1. Kontrollparametere**

kalsiumhydroksid (1305-62-0)		
Norge	Lokalt navn	Kalsiumhydroksid
Norge	Grenseverdier (AN) (mg/m ³)	1 mg/m ³ Respirabelt støv
Norge	Grenseverdier (Korttidsverdi) (mg/m ³)	4 mg/m ³
Norge	Merknader (NO)	E (EU har en veiledende grenseverdi for stoffet); S (Korttidsverdi er en verdi for gjennomsnittskonsentrasjonen av et kjemisk stoff i pustesonen til en arbeidstaker som ikke skal overskrides i en fastsatt referanseperiode. Referanseperioden er 15 minutter)

Kalsiumdihydroksid (1305-62-0)	
DNEL/DMEL (Arbeidstakere)	
Akutt - lokale effekter, innånding	4 mg/m ³
Langsiktig - lokale effekter, innånding	1 mg/m ³
DNEL/DMEL (Befolkningen generelt)	
Akutt - lokale effekter, innånding	4 mg/m ³
Langsiktig - lokale effekter, innånding	1 mg/m ³
PNEC (Vann)	
PNEC vann (ferskvann)	0,49 mg/l
PNEC (Bunnfall)	
PNEC bunnfall (sjøvann)	0,32 mg/l

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede tekniske kontrollmekanismer	: Sørg for tilstrekkelig ventilasjon for å redusere støvkonsentrasjoner.
Personlig verneutstyr	: Unngå all unødvendig eksponering. Personlig verneutstyr skal velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.
Håndvern	: Benytt vernehansker. Hansker i nitrilgummi. Materialets tykkelse: 0,11 mm. Gjennombruddstid: 6 (> 480 minutter). EN 374
Øyebeskyttelse	: Ved støvdannelse: tettsluttende vernebriller. EN 166
Hud- og kroppsværn	: Bruk egnede verneklær
Åndedrettsvern	: Ved støvdannelse: støvmaske med filtertype P3. Standard EN 143.
Begrensning og overvåking av miljøeksponeringen	: Unngå utslipp til miljøet. Hindre eller begrense støvdannelse eller -spredning. Ikke overskrid de yrkesmessige eksponeringsgrensene (OEL).
Andre opplysninger	: Ikke spis, ikke drikk og ikke røyk under bruk.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	: Fast stoff
Utseende	: Pulver.
Farge	: Hvit. Beige.
Lukt	: Uten lukt.
Luktterskel	: Ikke anvendelig
pH	: 12,4 (mettet løsning ved 20°C)
Relativ fordampningshastighet (butylacetat=1)	: ikke anvendelig (fast stoff med smeltepunkt > 450 ° C)
Smeltepunkt	: > 450 °C (EU metode A.1)
Frysepunkt	: Ikke bestemt.
Kokepunkt	: ikke anvendelig (fast stoff med smeltepunkt > 450 ° C)
Flammepunkt	: ikke anvendelig (fast stoff med smeltepunkt > 450 ° C)
Selvantennelsestemperatur	: > 400 °C
Nedbrytningstemperatur	: 580 °C (kalsium dihydroksid brytes ned og danner kalsiumoksid (CaO) og vann (H ₂ O))
Antennelighet (fast stoff, gass)	: Ikke brannfarlig.
Damptrykk	: ikke anvendelig (fast stoff med smeltepunkt > 450 ° C)
Relativ damptetthet ved 20 °C	: Ikke anvendelig
Relativ tetthet	: 2,24 (EU metode A.3)
Løselighet	: Produktet er oppløselig i vann. Vann: 1844,9 mg/l (EU metode A.6)
Log Pow	: Ikke bestemt.
Viskositet, kinematisk	: ikke anvendelig (fast stoff med smeltepunkt > 450 ° C)
Viskositet, dynamisk	: ikke anvendelig (fast stoff med smeltepunkt > 450 ° C)
Eksplorative egenskaper	: Ikke eksplosiv.
Brannfarlige egenskaper	: Ikke brannfarlig.
Eksplasjonsgrenser	: Ikke anvendelig

9.2. Andre opplysninger

Ingen ytterligere informasjon foreligger

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

I vandig medium dissosierer Ca(OH)₂ og danner kalsiumkationer og hydroksylanioner (når under grensen for vannoppløselighet).

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabil ved romtemperatur og i normale bruksforhold.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Eksoterm reaksjon ved kontakt med: Syrer. Vann. Ved oppvarming over 580°C brytes kalsiumdihydroksid ned og danner kalsiumoksid (CaO) og vann (H₂O): Ca (OH)₂ → CaO + H₂O.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå kontakt med luft. Unngå kontakt med fuktighet.

10.5. Uforenlige materialer

Syrer. Aluminium. Messing.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen farlige kjente nedbrytingsprodukter.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER**11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger**

Akutt giftighet : Ikke klassifisert

Kalsiumdihydroksid (1305-62-0)	
LD 50 oral rotte	> 2000 mg/kg OECD 425
LD50 hud kanin	> 2500 mg/kg OECD 402

Hudetsing/hudirritasjon	: Irriterer huden. pH: 12,4 (mettet løsning ved 20°C)
Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon	: Gir alvorlig øyeskade. pH: 12,4 (mettet løsning ved 20°C)
Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt	: Ikke klassifisert På grunnlag av tilgjengelige data, er ikke klassifiseringskriteriene tilfredsstillt
Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller	: Ikke klassifisert På grunnlag av tilgjengelige data, er ikke klassifiseringskriteriene tilfredsstillt
Kreftframkallende egenskap	: Ikke klassifisert På grunnlag av tilgjengelige data, er ikke klassifiseringskriteriene tilfredsstillt
Giftighet for reproduksjon	: Ikke klassifisert På grunnlag av tilgjengelige data, er ikke klassifiseringskriteriene tilfredsstillt
STOT – enkelteksponering	: Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
STOT – gjentatt eksponering	: Ikke klassifisert På grunnlag av tilgjengelige data, er ikke klassifiseringskriteriene tilfredsstillt
Aspirasjonsfare	: Ikke klassifisert På grunnlag av tilgjengelige data, er ikke klassifiseringskriteriene tilfredsstillt
Mulige skadevirkninger på mennesker og mulige symptomer	: På grunnlag av tilgjengelige data, er ikke klassifiseringskriteriene tilfredsstillt.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER**12.1. Giftighet**

Økologi - generell : Produktet kan påvirke pH i vannmiljøet med risiko for skadevirkninger for vannorganismer.

Kalsiumdihydroksid (1305-62-0)	
LC50 fisk 1	50,6 mg/l
LC50 fisk 2	457 mg/l
EC50 Daphnia 1	49,1 mg/l
EC50 andre vannlevende organismer 1	158 mg/l
ErC50 (alger)	184,57 mg/l
NOEC kronisk, skalldyr	32 mg/l
NOEC kronisk, alger	48 mg/l

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Kalsiumdihydroksid (1305-62-0)	
Persistens og nedbrytbarhet	Ikke relevant.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Kalsiumdihydroksid (1305-62-0)	
Log Pow	Ikke bestemt.

Kalsiumdihydroksid (1305-62-0)

Bioakkumuleringsevne	Ikke relevant.
----------------------	----------------

12.4. Mobilitet i jord**Kalsiumdihydroksid (1305-62-0)**

Økologi - jord/mark	Lav mobilitet (jord).
---------------------	-----------------------

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**Kalsiumdihydroksid (1305-62-0)**

Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke PBT-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII

Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke vPvB-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII

12.6. Andre skadevirkninger

Ytterligere informasjon : Unngå utslipp til miljøet.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING**13.1. Avfallsbehandlingsmetoder**

Regional lovgivning (avfall) : Avhendes som farlig avfall etter Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).

Avfallsbehandlingsmetoder : Skal ikke slippes ut i avløp.

Anbefalinger for kassering av produkt/emballasje : Avhendes i henhold til gjeldende lokale/nasjonale sikkerhetsregler. Tøm hele innholdet i emballasjene før dekontaminering. Innhold/holder leveres til et godkjent avfallsdeponeringsanlegg.

Økologi - avfallsstoffer : Unngå utslipp til miljøet.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

I henhold til kravene fra ADR / RID / IMDG / IATA / ADN

14.1. FN-nummer

Ingen farlig gods i.h.t. transportbestemmelsene

14.2. FN-forsendelsesnavn**14.3. Transportfareklasse(r)****14.4. Emballasjegruppe****14.5. Miljøfarer**

Det foreligger ingen tilleggsinformasjoner

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk**14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket**

Ikke anvendelig

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK**15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen****eu-forskrifter**

Ingen restriksjoner i henhold til Vedlegg XVII i REACH

Kalsiumdihydroksid står ikke på REACH kandidatlisten

Kalsiumdihydroksid står ikke oppført på REACH sitt Vedlegg XIV

Nasjonale forskrifter

Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger EU-forordning 2015/830 /EF, 1907/2006 (REACH), 1272/2008/EF (CLP), 790/2009/EF. Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer.Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). Transport av farlig gods: ADR/RID, IMDG, IATA/ICAO.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Det er ikke foretatt noen kjemikaliesikkerhetsvurdering

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Datakilder	: Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger EU-forordning 2015/830 /EF, 1907/2006 (REACH), 1272/2008/EF (CLP), 790/2009/EF. Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer.Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). Transport av farlig gods: ADR/RID, IMDG, IATA/ICAO.
Andre opplysninger	: Ingen.
Utgivelsesdato	: 30.11.2018
Redigert	: 30.11.2018
	:
Versjon	: 1.0
Signatur	: A. Åsebø Murel

Full tekst på H- og EUH setninger:

Eye Dam. 1	Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon Kategori 1
Skin Irrit. 2	Etsende/irriterende for huden, Kategori 2
STOT SE 3	Spesifikk målorgantoksitet- enkelteksponering, Kategori 3
H315	Irriterer huden.
H318	Gir alvorlig øyeskade.
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Opplysningene i dette sikkerhetsdatablad er basert på vår nåværende kunnskap og på gjeldende regelverk og nasjonal lovgivning. Informasjonen er basert på sist tilgjengelige data og er kun gjeldende for produktets tiltenkte bruksområde.